

“มหาราชากุมิพล” การสร้างสรรค์บทเพลงเพื่อถวายพระอาลัย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

“Maharaj Bhumibol” Music composition for paying a farewell to His Majesty King Bhumibol Adulyadej

จักรี กิจประเสริฐ¹

บทคัดย่อ

บทประพันธ์เพลง “มหาราชากุมิพล” มีที่มาสืบเนื่องจาก การที่มหาวิทยาลัยบูรพา สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เสด็จสวรรคต เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ยังความโศกเศร้าสู่พสกนิกรทุกหมู่เหล่า ในการนี้มหาวิทยาลัยจึงมีดำริในการจัดงานเพื่อน้อมถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช จึงมอบหมายให้คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นฝ่ายจัดงานในครั้งนี้ โดยใช้ชื่องานว่า “หนึ่งศิลป์หนึ่งชีวี บรรเลงถวายไท สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ” ในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ณ บริเวณลานธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา

จากงานดังกล่าว จึงเป็นที่มาของแนวคิดและจุดประสงค์ที่จะสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง “มหาราชากุมิพล” เพื่อเป็นการน้อมถวายการส่งเสด็จพระองค์ท่านสู่สวรรคาลัย โดยการสร้างทำนองจากคำร้องก่อน หลังจากนั้นนำคำร้องและทำนองมากำหนดรูปแบบการประพันธ์ โดยแบ่งเป็น ช่วงเกริ่นนำ (Introduction) ทำนองหลักที่ 1 (Verse 1) ทำนองหลักที่ 2 (Verse 2) ท่อนสร้อย (Chorus) ทำนองหลักที่ 3 (Verse 3) ท่อนสร้อย (Chorus) ท่อนเชื่อม (Bridge) ท่อนเดี่ยว (Solo) ท่อนสร้อย (Chorus) โดยเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับบรรเลงโดย “วงดุริยางค์เครื่องลมแห่งมหาวิทยาลัยบูรพา” ร่วมกับ “คณะขับร้องประสานเสียงแห่งมหาวิทยาลัยบูรพา”

บทประพันธ์เพลง “มหาราชากุมิพล” ผู้ประพันธ์ได้สร้างคำร้องและเสียงประสานไปพร้อมกัน แล้วจึงมาทำการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลม โครงสร้างคอร์ดส่วนใหญ่เป็นคอร์ดพื้นฐาน สังคีตลักษณ์เป็นแบบดนตรีสมัยนิยม พื้นผิวของดนตรีเป็นแบบโฮโมโฟนี มีการเปลี่ยนท่วงทำนองเสียง

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรี คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา

ในช่วงท่อนเชื่อมและท่อนสร้อย ใช้การประสมเสียงของเครื่องดนตรีหลากหลายเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์กับบทเพลงมากที่สุดตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ

คำสำคัญ: บทประพันธ์เพลง / มหาราชาภูมิพล / วงดุริยางค์เครื่องลม

Abstract

The background of music composition “Maharaj Bhumibol” was derived from that of Burapha University realized the most grateful for your Majesty’s boundless and gracious kindness in His Majesty King Bhumibol Adulyadej’s era. His Majesty the late king passed away on October 13, 2016. All Thai people expressed the grief for HM the late King’ passing. In this regard, Burapha University thought of organizing an event for paying a farewell to HM King Bhumibol Adulyadej. The faculty of Music and Performing Arts had been assigned to organize this event under the title “หนึ่งศิลป์หนึ่งชีวิต บรรเลงถวายไท สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ (Mourning Ceremony for HM the late King)” on Nov 9, 2016 at Lan Dhamma, Burapha University. From this event, the concept of music composition “Maharaj Bhumibol” was taken place by creating melody and combining lyrics and melody to formulate the form of music composition. This music composition was divided into introduction, verse 1, verse 2, chorus, verse 3, chorus, bridge, solo, and chorus. This music composition was arranged for performing by Burapha Wind Symphony and Burapha Chorus. The composer created lyrics in accordance with harmony, arranged for wind symphony orchestra. Most of the chord’ structures were primary chord. The form was popular music. The texture of music was homophony, key signature’s change in bridge and chorus, various music instrument’s tone color for successful completeness of the requirement of composer.

Keyword: Music compositio; Maharaj Bhumibol; Wind symphony orchestra

บทนำ

บทประพันธ์เพลง “มหาราชากุมิพล” มีที่มาสืบเนื่องจาก การที่มหาวิทยาลัยบูรพา สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เสด็จสวรรคต เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ยังความโศกเศร้าสู่พสกนิกรทุกหมู่เหล่า ในการนี้มหาวิทยาลัยจึงมีดำริในการจัดงานเพื่อน้อมถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช จึงมอบหมายให้คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นฝ่ายจัดงานในครั้งนี้ โดยใช้ชื่องานว่า “หนึ่งศิลป์หนึ่งชีวี บรรเลงถวายไท สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ” ในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ณ บริเวณลานธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา

งาน “หนึ่งศิลป์หนึ่งชีวี บรรเลงถวายไท สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ” เกิดจากแนวคิดที่ต้องการแสดงถึงพระปรีชาสามารถทางด้านดนตรีของพระองค์ ซึ่งทรงเป็นอัครศิลปินแห่งแผ่นดิน ที่มีพระอัจฉริยะภาพในทุกแขนงของงานด้านศิลปะ โดยงานศิลปะที่สำคัญงานหนึ่งคือ “งานด้านดนตรี” ซึ่งพระองค์ทรงเป็นอัครศิลปินทั้งในด้านการบรรเลงดนตรี และงานด้านการประพันธ์เพลง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเริ่มพระราชนิพนธ์เพลงเมื่อมีพระชนมพรรษาได้ 18 พรรษา พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์ทำนองเพลง “แสงเทียน” เป็นเพลงแรก ในปี พ.ศ. 2489 จนถึงปัจจุบัน พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ทั้งสิ้นจำนวน 48 บทเพลง

จากงานดังกล่าว จึงเป็นที่มาของแนวคิดและจุดประสงค์ที่จะสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง “มหาราชากุมิพล” เพื่อเป็นการน้อมถวายการส่งเสด็จพระองค์ท่านสู่สวรรคาลัย ในการนี้ทางคณะดนตรีและการแสดงได้มอบให้ อาจารย์จักรี กิจประเสริฐ อาจารย์ผู้สอนด้านการประพันธ์เพลงประจำคณะดนตรีและการแสดง ดำเนินการประพันธ์บทเพลง เพื่อใช้ในงานแสดงดังกล่าวตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย โดยมอบแนวคิดสำหรับการประพันธ์เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระองค์ท่าน ในส่วนที่พระองค์ท่านทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ได้ทรงธำรงไว้ซึ่งทศพิธราชธรรม ในการปกครองพสกนิกรในแผ่นดิน และทรงงานในโครงการต่าง ๆ ที่พระองค์ท่านทรงสร้าง เพื่อให้พสกนิกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และการแสดงออกถึงความเศร้าเสียใจต่อการเสด็จสู่สวรรคาลัยของพระองค์ท่าน โดยออกมาในรูปแบบบทประพันธ์เพลงเพื่อจัดแสดงในงาน “หนึ่งศิลป์หนึ่งชีวี บรรเลงถวายไท สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ” ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ทำให้ผู้ประพันธ์นำมาเป็นแรงบันดาลใจในประพันธ์บทเพลง โดยมีอาจารย์สัญญา ไข้อยู่เป็นผู้ประพันธ์เนื้อร้อง จากนั้นผู้ประพันธ์จึงนำคำร้องมาเป็นแนวทางในการประพันธ์เพลง และเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับ “วงดุริยางค์เครื่องลมแห่งมหาวิทยาลัยบูรพา” และ “คณะนักร้องประสานเสียงแห่งมหาวิทยาลัยบูรพา” เพื่อใช้ในการแสดงร่วมกัน

แนวคิดในการประพันธ์บท “มหาราชากุมิพล”

1. นำคำร้องที่ได้จากอาจารย์สัญญา ไข้อยู่ เอื้อศิลป์ มาทำความเข้าใจและตีความเนื้อเพลงเพื่อที่นำมาสร้างทำนอง ทำประโยคเพลงรวมถึงมาคิดโครงสร้างของบทประพันธ์ว่าควรมีโครงสร้างเป็นอย่างไร หลังจากที่ได้รับคำร้องมาจากอาจารย์สัญญา ไข้อยู่ เอื้อศิลป์ ผู้ประพันธ์ได้พยายามทำความเข้าใจในคำร้องที่ได้รับมา

แล้วจึงเริ่มการสร้างทำนองจากเนื้อเพลงที่ได้มา หลังจากที่ได้ลองสร้างทำนองทำให้พบปัญหาในการสร้างทำนองอีกทั้งจำนวนประโยคที่ไม่พอดีทำให้ต้องกลับไปปรึกษาอาจารย์สัญญา ไข้อยู่อีกครั้ง เพื่อขอคำแนะนำว่าจะปรับปรุงหรือปรับแก้ท่อนเพลงอย่างไร และได้รับคำตอบกลับมาว่าสามารถทำได้ตามที่เห็นเหมาะสม ผู้ประพันธ์ได้ปรับแก้สัดส่วนเพื่อให้ได้โครงสร้างที่เหมาะสมดังนี้

“มหाराชาภูมิพล”

เนื้อร้อง สันติไชยย์ เอื้อศิลป์
ทำนอง จักรี กิจประเสริฐ

ดวงใจของพลกนิกร ให้พึงพิงยามทุกข์เข็น ครองแผ่นดินผ่านพ้นความล้าเค็ญ สุขสงบร่มเย็น
เพื่อชาวไทย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นผู้สร้างความฝัน ทรงงานทั่วแคว้น
แดนไทย ทรงสร้างสรรค่นวัตกรรมเพื่อแผ่นดิน ทรงครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชน..
ชาวไทย

*หากแม่น้ถามขุนเขาป่าน้ำต่างเอ่ยนามภูมิพล ผู้ทรงศีลและเสียสละ ดำรงอยู่ด้วยความพอเพียง
พระราชดำริ พระราชดำรัส เป็นแบบอย่างในชีวิตเรา มหาราชผู้ไม่เคยทิ้งประชาชน

ประชาชนน้อมจิตอธิวันท์ จะสานต่อปณิธานเพื่อสร้างความหวัง มีคุณธรรมเจริญสุขด้วยปัญญาปวง
บังคมศัลกัมกราบพระกรุณา

*หากแม่น้ถามขุนเขาป่าน้ำต่างเอ่ยนามภูมิพล ผู้ทรงศีลและเสียสละ ดำรงอยู่ด้วยความพอเพียง
พระราชดำริ พระราชดำรัส เป็นแบบอย่างในชีวิตเรา มหาราชผู้ไม่เคยทิ้งประชาชน

ณ ตอนนีทรวงเสด็จสวรรคาลัย จะอยู่กันอย่างไร หากไร้ซึ่งพระองค์ ท่านทรงสอนให้เรียนรู้
ทั้งความอาดูรด้วยความหวัง เหมือนโลกหยุดสตรระทมด้วยความอ้างว้าง

*หากแม่น้ถามขุนเขาป่าน้ำต่างเอ่ยนามภูมิพล ผู้ทรงศีลและเสียสละ ดำรงอยู่ด้วยความพอเพียง
พระราชดำริ พระราชดำรัส เป็นแบบอย่างในชีวิตเรา มหาราชผู้ไม่เคยทิ้งประชาชนมหาราชผู้ไม่เคยทิ้ง
ประชาชน...

2. การกำหนดรูปแบบของวงดุริยางค์เครื่องลมที่ใช้ในการบรรเลง

ผู้ประพันธ์ได้กำหนดรูปแบบของวงดุริยางค์เครื่องลมที่ใช้ในบทเพลง “มหाराชาภูมิพล” โดยกำหนดให้มีเครื่องดนตรีดังนี้

ฟลูต	2	เครื่อง	ทรมอบอน	2	เครื่อง
คลาริเน็ต	3	เครื่อง	ยูโฟเนียม	2	เครื่อง
อัลโตแซ็กโซโฟน	2	เครื่อง	เบสทรมอบอน	1	เครื่อง
เทนเนอร์แซ็กโซโฟน	2	เครื่อง	ทูบา	1	เครื่อง

บาร์โตนแซ็กโซโฟน	1	เครื่อง	ทิมปานี	1	ใบ
ฮอว์น	4	เครื่อง	ไวบราโฟน	1	เคอร์
ทรัมเป็ต	3	เครื่อง			

3. การกำหนดรูปแบบการประพันธ์

ผู้ประพันธ์ได้นำคำร้องมาเรียบเรียงทำนองโดยใช้เปียโน (Piano) โดยนำคำร้องที่ได้มาใส่ทำนอง (Melody) นำมาพิจารณาอย่างถี่ถ้วน พร้อมทั้งเริ่มสร้างแนวคิดของบทเพลงให้เหมาะสมกับเนื้อร้อง และวางรูปแบบกำหนดประโยคเพลงของการประพันธ์เพลง (ตัวอย่างที่ 1) ซึ่งผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ทำนองเริ่มของเพลงหรือประโยคนำ (Introduction) ขึ้นเพิ่มเข้าไปจำนวน 4 ห้องเพลง เพื่อนำเข้าสู่บทเพลงหลักเพื่อความเหมาะสมโดยผู้ประพันธ์ได้วางลักษณะของเพลงดังนี้

ช่วงเกริ่นนำ (Introduction)	ห้องที่ 1 - 5	ทำนองหลักที่ 1 (Verse 1)	ห้องที่ 6-13
ทำนองหลักที่ 2 (Verse 2)	ห้องที่ 14-22	ท่อนสร้อย (Chorus)	ห้องที่ 23-30
ทำนองหลักที่ 3 (Verse 3)	ห้องที่ 3-38	ท่อนสร้อย (Chorus)	ห้องที่ 39-46
ท่อนเชื่อม (Bridge)	ห้องที่ 47-54	ท่อนเดี่ยว (Solo)	ห้องที่ 55-62
ท่อนสร้อย (Chorus)	ห้องที่ 63-72		

ตัวอย่างที่ 1 ทำนองและคำร้องเพลง “มหาราชากุมิพล”

มหาราชากุมิพล

Maestoso ♩ = 60

คำร้อง สดหทัยบุญ เลือคิลป์
ทำนอง จักร์ กิจประเสริฐ

1 ดวง ใจ ของ พ สก นิ กร

7 ที่ พึง พึง ยาม ทุกข์ เชิญ ครอง แผ่น ดิน ผ่าน พัน ความ ลำ เเค่ญ สุข ส งบ ร่ม เ็น เพื่อ ชาวไทย พระ

14 บาท สม เ็จ พระ ปร มินทร ม หา ภู มิ พล อ ดุล ย เดช ทรง เป็น ผู้สร้าง ความ ฝัน ทรงงาน ทัว แคว้น แดน ไทย

18 ทรง สร้าง สรรค น วิต กรรม เพื่อ แผ่น ดิน ทรงครอง แผ่น ดิน โดย ธรรม เพื่อ ประดิษฐาน สุข แห่ง ม หา ขน ชาว

22 ไทย หาก แม่น ถาม ขุน เขา ปา น้า ดำ เอย นาม ภู มิ พล ผู้ทรง คีล และ เลีย สละ ดำรง

26

 อยู่ ด้วย ความ พอ เพียง พระ รา ช ดา ธิ พระ รา ช ดา ธิส เป็น แบบอย่าง ใน ขี วิต เรา ม

29

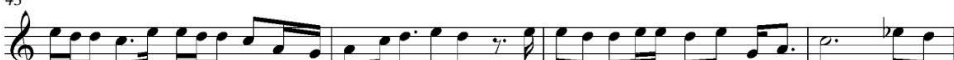
 หา รา ขา ผู้ ไม่ เคย ทั้ง ประ ชา ชน จะ สาน ต่อ ป ณี ธาณ เพื่อ สร้าง ความ หวัง มี คุณ

33

 ธรรม เจริญ สุข ด้วย ปญ ญา ปวง ประ ชา นอม จิต อภิ วันท์ มัง คม คัล กัม กราบ พระ กุ ณา หาก

39

 แม่น ถาม ขุน เขา ปา น้ำ ดำ เอย นาม ภู มิ พล ผู้ทรง ศิล และ เสย สละ ดา รง อยู่ ด้วย ความ พอ เพียง พระ

43

 รา ชดา ธิ พระ รา ช ดา ธิส เป็น แบบอย่าง ใน ขี วิต เรา ม หา รา ขา ผู้ ไม่ เคย ทั้ง ประ ชา ชน ณ ดอน

47

 นี้ ทรง เสด็จ สวรรค์ คา ลัย จะ อยู่ กัน อย่าง ไร หาก ไร ซึ่ง พระองค์ ท่าน ทรงสอน ให้ เรียน รู้ ทั้ง ความ อา

52

 3 Solo
 ธุระ ด้วย ความ หวัง เหมือน โลกหยุด สุด ระ ทม ด้วย ความ อัง ว้าง

57

 3 หาก

63

 แม่น ถาม ขุน เขา ปา น้าต่าง เลยนาม ภูมิพล ผู้ทรง ศีล และ เสี้ยม สละ ดำรง อยู่ ด้วย ความ พอ เพียง พร

67

 ราช ดำ ริ พระ ราช ดำ ริส เป็น แบบ อย่าง ใน ชี วิต เรา ม

69

 หา รา ชา ผู้ ไม่ เคย ทิ้ง ประ ชา ขน ม หา รา ชา ผู้ ไม่ เคย ทิ้ง ประ ชา ขน

4. โครงสร้างของบทประพันธ์ “มหาราชภูมิพล”

ตัวอย่างที่ 2 ลักษณะดนตรีในช่วงเกริ่นนำ (Introduction)

มหาราชภูมิพล

เชิดวง พิณปอไทย เชิดศิลป์
ทำนอง: ยืนยง ธีรพงษ์

Maestoso ♩ = 60

Maestoso ♩ = 60

ช่วงเกริ่นนำ (Introduction) ในกุญแจเสียง C เมเจอร์โดยเริ่มจากเครื่องดนตรีทรมเป็ต ฟลูต และไวบราโฟน มาประสมเสียงทำหน้าที่ในการบรรเลงในแนวทำนองหลักในการบรรเลงช่วงเกริ่นนำ และนำเครื่องดนตรีกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองเสียงต่ำ (Low brass instruments) บรรเลงประกอบลากเสียงยาวในลักษณะการประสานเสียง (Harmony) พร้อมทั้งใช้เครื่องดนตรีกลุ่มคลาริเน็ต (Clarinets) บรรเลงประกอบในอัตราส่วนจังหวะโน้ตเข้บ็ตสองชั้นเปลี่ยนขึ้น-ลงเป็นไปตามคอร์ดของเพลงที่ผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้ และในช่วงกลางท่อนเกริ่นนำยังเพิ่มการประสมเสียงระหว่างเครื่องดนตรีกลุ่มฮอร์นและอัลโตแซกโซโฟนเพื่อบรรเลงทำนองสอดประสาน (Counterpoint) ในลักษณะการประสานเสียงแบบขนาน (Parallel harmony) เพื่อนำเข้าสู่ท่อนประโยคหลักของเพลงต่อไป (ตัวอย่างที่ 2)

ตัวอย่างที่ 3 ประโยคทำนองหลัก 1 (Verse 1)

ประโยคทำนองหลัก 1 (Verse 1) มีคำร้องดังนี้ “ดวงใจของพสกนิกร ให้ฟังพินยามทุกข์เข็ญ
ครองแผ่นดินผ่านพ้นความลำเค็ญ สุขสงบร่มเย็นเพื่อชาวไทย” ผู้ประพันธ์กำหนดให้มีท่อนนี้จำนวน 9 ท้อง
เพลง (ท้องที่ 5-13) ซึ่งในท่อนเพลงนี้ผู้ประพันธ์ได้ใช้เอกลักษณ์เสียงต่ำของกลุ่มเครื่องคลาริเน็ต(Chalumeau
register) บรรเลงทำนองหลักไปพร้อมกับนักร้อง เพื่อต้องการเพิ่มความรู้สึกที่สงบอบอุ่นดังคำร้องข้างต้น
และยังให้กลุ่มเครื่องดนตรีทองเหลืองและเครื่องลมไม้เสียงต่ำบรรเลงประกอบทั้งลากเสียงยาวและเป็นกลุ่ม
จังหวะเพื่อเป็นหลักให้แก่นักร้องและทำนองหลักของเพลง (ตัวอย่างที่ 3)

ตัวอย่างที่ 4 ประโยคทำนองหลัก 2 (Verse 2)

ประโยคทำนองหลัก 2 (Verse 2) มีคำร้องดังนี้ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช ทรงเป็นผู้สร้างความฝัน ทรงงานทั่วแคว้นแดนไทย ทรงสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อแผ่นดินทรง
ครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชน..ชาวไทย” ผู้ประพันธ์กำหนดให้มีท่อนนี้จำนวน 9

ห้องเพลง (ห้องที่ 14-22) ซึ่งพื้นผิวของดนตรีในประโยคหลัก 2 ของเพลงมีความเข้มข้นมากขึ้นจากช่วงแรก โดยผู้ประพันธ์ได้นำกลุ่มเครื่องทรัมเป็ต ทรอมโบนและฟลูต มาประสมเสียงบรรเลงเป็นทำนองหลักในช่วงแรก มีการเพิ่มสีส่นของทำนองหลักโดยการเพิ่มอัลโตแซ็กโซโฟนและฮอว์นมาบรรเลงเป็นแนวสอดทำนองประสานในห้องที่ 16 และผู้ประพันธ์ได้เพิ่มกลุ่มเครื่องคลาริเน็ต เทเนอร์แซ็กโซโฟนและบาริโตน แซ็กโซโฟนมาบรรเลงประกอบในลักษณะการประสานเสียงเพื่อเพิ่มความหนาแน่นของเพลงและนำสู่เข้าท่อนเพลงต่อไป (ตัวอย่างที่ 4)

ตัวอย่างที่ 5 ท่อนสร้อย (Chorus)

26
Clarinet in Bb 1
Alto Saxophone 1
Tenor Saxophone
Baritone Saxophone
Trumpet in Bb 1
Horn in F 1,2
Trombone 2
Tuba
Treble
Drum Set
Vibraphone

อยู่ ด้วย ความ พอ เพียง พระ รา ชำ รี พระ รา ชำ รี ติ เป็น อย่าง ใน ธิ ติ เรา น หา รา ชา หู โม เคย ชั่ง ปร ชะ ชน จะ สาน

ท่อนสร้อย (Chorus) มีคำร้องว่า “หากแม่น้ำถามขุนเขาป่าน้ำต่างเอ๋ยนามภูมิพล ผู้ทรงศีลและเสียสละ ดำรงอยู่ด้วยความพอเพียง พระราชดำริ พระราชดำรัส เป็นแบบอย่างในชีวิตเรา มหาราช” ผู้ไม่เคยทั้งประชาชนมีจำนวน 8 ห้องเพลง (ห้องที่ 23-30) เป็นท่อนที่ผู้ประพันธ์ใช้เป็นท่อนสร้อย เพราะนำกลับมาใช้ทั้งหมด 3 ครั้ง โดยในครั้งที่ 1,2 ลักษณะดนตรีจะเหมือนกัน ผู้ประพันธ์ได้ใช้เครื่องดนตรีทรัมเป็ต ประสมกับฟลูต อัลโตแซ็กโซโฟนในการเล่นพร้อมทำนองหลักเพื่อให้การความยิ่งใหญ่ ใช้เครื่องดนตรีคือเทเนอร์ แซ็กโซโฟนกับบาริโตนแซ็กโซโฟนทำหน้าที่สอดประสานทำนอง (ตัวอย่างที่ 5)

ตัวอย่างที่ 6 ท่อนทำนองหลัก 3 (Verse 3)

ท่อนทำนองหลัก 3 (Verse 3) มีจำนวน 8 ห้องเพลง (ห้องที่ 31-38) เป็นท่อนที่อยู่ในเนื้อร้องย่อหน้าที่ 4 มีคำร้องว่า “จะสานต่อปณิธานเพื่อสร้างความหวัง มีคุณธรรมเจริญสุขด้วยปัญญาปวงประชาน้อมจิตอธิษฐาน บังคมคัลกัมกราบพระกรุณา” ลักษณะของดนตรีในช่วงนี้จะบางลงกว่าในท่อนสร้อย โดยใช้คลาริเน็ต ฟลูตเล่นไลน์ในบันไดเสียง กลุ่มแซกโซโฟนเล่นเป็นจังหวะ ในแนวเบสให้กลุ่มทองเหลือง เช่น ทรอมโบน ยูโฟเนียม และทูบาเล่น กลองชุดเป็นตัวควบคุมจังหวะให้ทั้งวงและนักร้องอยู่ตลอดและเพิ่มความหนาแน่นทางดนตรีและนำส่งเข้าสู่ท่อนสร้อย (Chorus) อีกครั้งหนึ่ง (ตัวอย่างที่ 6)

ตัวอย่างที่ 7 ท่อนเชื่อม (Bridge)

ท่อนเชื่อม (Bridge) มีจำนวน 8 ห้องเพลง (ห้องที่ 47-54) เป็นท่อนแยกโดยผู้ประพันธ์ได้เปลี่ยนพื้นผิวทางดนตรีให้ดูหม่นลงโดยใช้การประสมเสียงของทรมเป็ต ฮอรัน ทรอมโบนและเพื่อให้เข้ากับเนื้อเพลง “ณ ตอนนีตรึงเสด็จสวรรคคาลัย จะอยู่กันอย่างไร หากไร้ซึ่งพระองค์” และยังมีกลองสแนร์ (Snare Drum) บรรเลงเหมือนกับการเดินแถวของทหาร เป็นช่วงที่ดนตรีแสดงออกถึงความเศร้ามากที่สุดของบทเพลงก่อนจะนำเข้าสู่ท่อนเดี่ยว (Solo) ต่อไป (ตัวอย่างที่ 7)

ตัวอย่างที่ 8 ท่อนเดี่ยว (Solo)

ท่อนเดี่ยว (Solo) มีจำนวน 6 ห้องเพลง (ห้องที่ 55-60) เป็นช่วงดนตรีบรรเลงอย่างเดียว หรือที่มักเรียกกันว่าช่วงโซโล โดยผู้ประพันธ์ให้ทริ้มเปิดบรรเลงเดี่ยวเป็นทำนอง และมีการเพิ่มสีสันทอง ทำนองหลักโดยการเพิ่มทริ้มเปิดมาบรรเลงในลักษณะการประสานเสียงแบบขนาน (Parallel Harmony) ดำเนินไปตามคอร์ดของเพลง และผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ทำนองสอดประสานไปกับทำนองหลักในลักษณะของการแปรทำนอง โดยให้เครื่องดนตรีฮอร์นเป็นผู้บรรเลง และเพิ่มความหนาแน่นของเสียงให้มากขึ้นเพื่อ โหมดนตรีนำเข้าสู่ท่อนสร้อย (Chorus) สุดท้ายของเพลงต่อไป (ตัวอย่างที่ 8)

ตัวอย่างที่ 9 ท่อนสร้อย (Chorus)

ท่อนสร้อย (Chorus) ท่อนสร้อยสุดท้ายห้องที่ 61-71 ผู้ประพันธ์ได้ทำการเปลี่ยนบันไดเสียงให้สูงขึ้น 1 คู่เสียงจากบันไดเสียง C Major ให้ไปอยู่ในบันไดเสียง D เมเจอร์ โดยผู้ประพันธ์ได้ใช้เทคนิคในการประพันธ์ในลักษณะเดิมเพื่อย้ำถึงความยิ่งใหญ่ของท่อนเพลงนี้และมีการเพิ่มเครื่องดนตรีเข้ามาบรรเลงในกลุ่มโน้ตเดียวกันเพื่อให้รู้สึกถึงความแข็งแกร่งและยิ่งใหญ่ นำเข้าสู่ช่วงสรุปจบของบทประพันธ์อย่างสมบูรณ์ที่สุด (ตัวอย่างที่ 9)

สรุปผล

บทประพันธ์เพลง “มหาราชากุมิพล” เป็นผลงานการประพันธ์เพลงที่ใช้จินตนาการจากคำร้องเป็นหลัก ตั้งแต่การประพันธ์ทำนองเพื่อให้สอดคล้องเข้าด้วยกันกับคำร้องที่ได้มาเพื่อการออกเสียงเป็นไปอย่างสมควรเป็นในหลักภาษาไทย ผู้ประพันธ์ได้สร้างคำร้องและเสียงประสานไปพร้อมกันแล้วจึงมาทำการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลม โครงสร้างคอร์ดส่วนใหญ่เป็นคอร์ดพื้นฐาน สังคีตลักษณะเป็นแบบดนตรีสมัยนิยม พื้นผิวของดนตรีเป็นแบบโฮโมโฟนี มีการเปลี่ยนกุญแจเสียงในช่วงท่อนเชื่อมไปที่กุญแจเสียง Eb major และท่อนสร้อยครั้งสุดท้ายเปลี่ยนไปที่กุญแจเสียง D major ใช้การประสมเสียงของเครื่องดนตรีหลากหลายเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์กับบทเพลงมากที่สุดตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ

บรรณานุกรม

ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2547). พิมพ์ครั้งที่ 2. *พจนานุกรมคำศัพท์ดุริยางคศิลป์*. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2553). พิมพ์ครั้งที่ 5. *สังคีตลักษณะและการวิเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์เกษกระรัต.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2548). พิมพ์ครั้งที่ 1. *ศัพท์ดนตรีสากล*. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถานจัดพิมพ์.

วานิช โปตะวนิช.(2559). *บทประพันธ์เพลงดุष्ณีนีพนธ์ : เทวะสวีย์สำหรับวงออร์เคสตรา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศิลปกรรมศาสตรดุष्ณีนีพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.